

Sammanträdestid	Torsdagen den 26.10.2017 kl. 18.30 – 19.55	
Sammanträdesplats	Kommunkansliet i Nääs	
Beslutande	x Lindström Henry, ordf. x Hampf Berit, vice ordf. - Laasonen Sofia x Fagerholm Thommy - Carlson Nina-Marie x Nyman Sten-Göte x Lindholm Josefin	- Björklund Fredrik - Wikström Isa - Sjövik Camilla - Söderholm Mikael x Eriksson Ann-Kristin - Ekström-Phanthong Janette - Renfors Raymond
Övriga närvarande	- Karlsson Runar, kommunstyrelsens ordförande - Renfors Kerstin, kommunstyrelsens representant - Danielsson Ewa, kommundirektör x Brandt Mikaela, socialsekreterare x Knip Maria, äldreomsorgschef	
Paragrafer	§§ 66-78	
Underskrifter	Ordförande Henry Lindström	Sekreterare Mikaela Brandt
Protokolljustering	Saltvik den 26.10.2017 Thommy Fagerholm Ann-Kristin Eriksson	
Protokollet framlagt till påseende	Saltvik den 2.11.2017	
Intygar	Mikaela Brandt,	sekreterare
Utdragets riktighet bestyrkes	Saltvik den	
Underskrift	Mikaela Brandt,	socialsekreterare

Sammanträdestid	Torsdagen den 26.10.2017 kl. 18.30 – 19.55
Sammanträdesplats	Kommunkansliet i Nääs

Ärenden:

- § 66 Konstatera laglighet och beslutförhet
- § 67 Protokolljusterare
- § 68 Föredragningslistan
- § 69 Anhållan om tilläggsmedel till budget 2017/Individ- och familjeomsorgen
- § 70 Anhållan om tilläggsmedel till budget 2017/Äldreomsorg
- § 71 Motion om behov av trådlöst alarmsystem vid Sunnanberg
- § 72 Motion om fysioterapeut till åldringsvården
- § 73 Momsfri socialservice
- § 74 Motion angående mervärdesskattefri privat socialservice
- § 75 Avsluta stödtjänsten städservice
- § 76 Ergonova gungstolen
- § 77 Delgivning av tjänstemannabeslut/Individ- och familjeomsorg
- § 78 Delgivningar/Individ- och familjeomsorg

Henry Lindström, ordförande

§ 66 KONSTATERA LAGLIGHET OCH BESLUTFÖRHET

SOCN 66 §/26.10.2017

Sammanträdet konstaterades vara lagenligt sammankallat och med hänsyn till antalet närvarande även beslutfört.

§ 67 PROTOKOLLJUSTERARE

SOCN 67 §/26.10.2017

I tur att justera protokollet är Thommy Fagerholm och Ann-Kristin Eriksson.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Thommy Fagerholm och Ann-Kristin Eriksson valdes till protokolljusterare.
Protokollet justeras direkt efter mötet torsdagen den 26.10.2017.

§ 68 FÖREDRAGNINGSLISTAN

SOCN 68 §/26.10.2017

Föredragningslistan fastställdes oförändrad.

§ 69 ANHÅLLAN OM TILLÄGGSMEDEL TILL BUDGET 2017/INDIVID- OCH FAMILJEOMSORGEN

SOCN 69 §/26.10.2017

Kostnaderna för individ- och familjeomsorgen kommer att överskrida de budgeterade medlen för år 2017.

Överskridningarna beror på orsaker inom ett flertal olika områden inom den sociala verksamheten men åtgärder inom barnskyddet samt färdtjänst för handikappade och personlig assistans står för de största kostnadsöverskridningarna.

Det ökade behovet beror på faktorer som ej var kända då budgeten uppgjordes.

Budgetramens kostnadsöverskridning beräknas till 120 000€ efter eventuella om disponeringar inom kostnadsramen. Även intäkterna beräknas överskrida de budgeterade med 30 000€.

Socialsekreterarens förslag:

Social- och omsorgsnämnden anhåller om utökad kostnadsram om 120 000€, samt en utökad intäktsram om 30 000€ för individ- och familjeomsorgen. Ärendet överförs till kommunstyrelsen för vidare behandling.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag. Budgetjämförelse i bilaga till protokoll.

§ 70 ANHÅLLAN OM TILLÄGGSMEDEL TILL BUDGET 2017/ÄLDREOMSORG

SOCN 70 §/26.10.2017

Kostnaderna för äldreomsorgen kommer att överskrida de budgeterade medlen för år 2017.

Sunnanberg vårdhem står för kostnadsöverskridningen till följd av tillfälligt utökade vårdplatser där löne- och materialkostnader står för de största kostnadsöverskridningarna.

På grund av ökat behov av vårdplatser så har Saltviks kommun även köpt vårdplatser på Oasen vårdcenter. I dagsläget har kommunen 27 stycken boende på Sunnanberg (normalt 24 platser) och hyr 3 stycken platser på Oasen.

Budgetsramens kostnadsöverskridning beräknas till 130 000 €. Intäkterna beräknas överskrida budgetramen med 85 000.

Vik. äldreomsorgschefens förslag:

Social- och omsorgsnämnden beslutar att anhålla om utökad budgetram med 130 000 på kostnadssidan och 85 000 € på intäktssidan för äldreomsorgen. Ärendet överförs till kommunstyrelsen för vidare behandling.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag. Budgetjämförelse i bilaga till protokoll.

Dnr: 57 /2017

§ 71 MOTION OM BEHOV AV TRÅDLÖST ALARMSYSTEM VID SUNNANBERG

KFGGE 58/4.9.2017

En motion angående behov av trådlöst alarmsystem vid Sunnanberg inlämnades på mötet av fullmäktigeledamoten Runa-Lisa Jansson.

Enligt 3 kap. 8 § förvaltningsstadga för Saltviks kommun har kommunfullmäktigeledamot rätt att väcka motion i ärende rörande kommunens gemensamma angelägenheter. Motion ska i skriftlig form lämnas till kommunfullmäktiges ordförande senast före sammanträdet början.

Motion ska upptas till behandling efter det att de i föredragningslistan nämnda ärenden slutförts och motionens förste undertecknare ska då beredas tillfälle att yttra sig varefter motionen utan annan överläggning remitteras till kommunstyrelsen eller annat beredningsorgan för att beredas.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att överlämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motion i bilaga till protokoll.

KMST 209 §/18.9.2017

Motionen bifogas sammanträdeskallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen remitterar motionen till social- och omsorgsnämnden för utredning av kostnader och behov av förverkligandet av motionen.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen remitterar motionen till social- och omsorgsnämnden för utredning av kostnader och behov av förverkligandet av motionen.

SOCN 71 §/26.10.2017

I nuläget används Best patientalarm på Sunnanberg vårdhem. Klienten har en alarmknapp i rummet i anslutning till sängen samt en alarmknapp i toaletten. Om en klient alarmerar visas det i en display som finns uppsatt på olika ställen i huset samt att det kommer alarm i mobiltelefoner som personalen bär med sig.

Äldreomsorgschefen har begärt prisuppgifter på ett trådlöst alarmsystem från både Best och Vivago på 24 platser och delger nämnden kostnaderna.

En arbetsgrupp med uppdrag att utreda äldreomsorgen jobbar för tillfället med att se över en tillbyggnad av Sunnanberg med 8 platser till.

Äldreomsorgschefens förslag:

Social- och omsorgsnämnden föreslår inför kommunstyrelsen att vänta med att införskaffa ett nytt trådlöst alarmsystem tills beslutet kring tillbyggnad av Sunnanberg är klart. Ifall det blir en tillbyggnad så införskaffas ett nytt trådlöst alarmsystem för det nya totala klientantalet då.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag.

Dnr: 58 /2017

§ 72 MOTION OM FYSIOTERAPEUT TILL ÅLDRINGSVÅRDEN

KFGGE 59/4.9.2017

En motion angående fysioterapeut till åldringsvården inlämnades på mötet av fullmäktigeledamoten Runa-Lisa Jansson.

Enligt 3 kap. 8 § förvaltningsstadga för Saltviks kommun har kommunfullmäktigeledamot rätt att väcka motion i ärende rörande kommunens gemensamma angelägenheter. Motion ska i skriftlig form lämnas till kommunfullmäktiges ordförande senast före sammanträdet början.

Motion ska upptas till behandling efter det att de i föredragningslistan nämnda ärenden slutförts och motionens förste undertecknare ska då beredas tillfälle att yttra sig varefter motionen utan annan överläggning remitteras till kommunstyrelsen eller annat beredningsorgan för att beredas.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att överlämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motion i bilaga till protokoll.

KMST 208 §/18.9.2017

Motionen bifogas sammanträdeskallelsen.

Kommundirektörens förslag: som beslutet

Kommunstyrelsen remitterar motionen till social- och omsorgsnämnden för utredning av kostnader och behov av förverkligandet av motionen.

Kommunstyrelsens förslag:

Kommunstyrelsen remitterar motionen till social- och omsorgsnämnden för utredning av kostnader och behov av förverkligandet av motionen.

SOCN 72 §/26.10.2017

Sunnanberg har hela tiden haft möjlighet att köpa in fysioterapitjänster vid behov. Varje år har det funnits med en summa i budgeten för detta ändamål.

I dagsläget har flera klienter på Sunnanberg träningsprogram som är utfärdare av fysioterapeut. Närvårdarna ska se till att träningsprogrammen verkställs i praktiken. I närvårdarnas befattningsbeskrivning står de att de ska jobba aktiverande och rehabiliterande. Detta innebär att de i praktiken t.ex. gå- och ståtränar med klienter, utför individuella träningsprogram, tar utepromenader m.m. Rörelsesång är även ett återkommande programslag varje vecka som även hemmaboende klienter har möjlighet att delta i. Kommunen ordnar även senorgymnastik som både boende på Sunnanberg och hemmaboende har möjlighet att delta i. På Sunnanberg finns även en motomed träningscykel.

Protokolljustering:

Många av äldreomsorgens hemmaboende klienter går till ÅHS fysioterapeut och vissa har inplanerade perioder på ÅHS rehabavdelning. Även där hjälper närvårdarna hemserviceklienterna med sina träningsprogram.

År 2018 finns det budgeterat pengar för att köpa in fysioterapi tjänster. I nuläget känns det inte aktuellt att inrätta en tjänst som fysioterapeut. I framtiden kunde det utredas om de norräländska kommunerna kunde dela på en gemensam fysioterapeut.

Kostnaderna för en fysioterapeut heltid skulle totalt uppgå till ca 50 000€ för kommunen per år.

Äldreomsorgschefens förslag:

Social- och omsorgsnämnden föreslår för kommunstyrelsen att det i nuläget inte finns behov av att inrätta en tjänst som fysioterapeut inom äldreomsorgen eftersom medel för att köpa in fysioterapitjänster redan har budgeterats inför 2018.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag.

§ 73 MOMSFRI SOCIALSERVICE

SOCN 73 §/26.10.2017

Rätten till momsfri socialservice är i kraft i landskapet Åland såsom i riket i övrigt. Rikslagen om privat socialvård (922/2011) är i kraft i Landskapet med stöd av ÅFS 2012/36. Syftet med momsfri socialservice är att förlänga hemmaboende.

En kund är berättigad till momsfri socialservice om hen har nedsatt funktionsförmåga, d.v.s. det har konstaterats att hen inte klarar sin vardag utan hjälp. Orsaker till behov av hjälp kan t.ex. vara ålderdom, sjukdom, skada eller återhämtning från sjukdom. Socialservice utan moms kan exempelvis vara städning, matservice och andra stödtjänster. Detta gäller inte omvårdnadstjänster.

Alla företag måste göra en skriftlig anmälan till kommunen där kunden bor. Kommunens enda skyldighet är att kontrollera företagets FO-nummer, skattenummer, ansvarsförsäkringsintyg och egenkontrollplan. Efter kommunen kontrollerat detta sätts firmans kontaktuppgifter ut på hemsidan.

Kunden kontaktar ett företag som erbjuder socialvårdstjänster, vilket ska finnas registrerat på kommunens hemsida. Sedan skriver kunden och företaget ett avtal inklusive serviceplan där kundens servicebehov och – frekvens framgår. Servicen sköts helt och hållet mellan företaget och kunden och inget beslut behövs från kommunen.

Då dessa kriterier fylls kan företaget fakturera kunden momsritt. Momsens andel av summan är 24 %, vilket betyder att kunden får en betydande inbesparing. Dessutom kan kunden utnyttja hushållsavdraget som är 50 % av priset på servicen.

Äldreomsorgschefens förslag:

Social- och omsorgsnämnden ger äldreomsorgschefen i uppdrag att behandla anmälningsblanketter från enskilda firmor och kontrollera företagets uppgifter. Social- och omsorgsnämnden ger äldreomsorgschefen i uppdrag att sätta ut information om momsfri socialservice på hemsidan samt kontaktuppgifter på företag som ansökt om att få idka momsfri socialservice i kommunen och uppfyller kraven på det.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag. Social- och omsorgsnämnden anser dock inte att det är rimligt att enskilda kommuner ska behandla dessa ärenden utan kontrollen av företagets uppgifter borde ske på landskapsnivå.

§ 74 MOTION ANGÅENDE MERVÄRDESSKATTEFRI PRIVAT SOCIALSERVICE

KFGE 67/9.10.2017

En motion angående mervärdesskattefri privat socialservice inlämnades på mötet av fullmäktigeledamoten Runa-Lisa Jansson.

Enligt 3 kap. 8 § förvaltningsstadga för Saltviks kommun har kommunfullmäktigeledamot rätt att väcka motion i ärende rörande kommunens gemensamma angelägenheter. Motion ska i skriftlig form lämnas till kommunfullmäktiges ordförande senast före sammanträdet början.

Motion ska upptas till behandling efter det att de i föredragningslistan nämnda ärenden slutförts och motionens förste undertecknare ska då beredas tillfälle att yttra sig varefter motionen utan annan överläggning remitteras till kommunstyrelsen eller annat beredningsorgan för att beredas.

Kommunfullmäktiges beslut:

Kommunfullmäktige beslöt enhälligt att överlämna motionen till kommunstyrelsen för beredning.

Motion i bilaga till protokoll.

KMST 240 §/16.10.2017

Motion som bilaga till sammanträdeskallelsen.

Kommundirektörens förslag:

Kommunstyrelsen remitterar motionen till social- och omsorgsnämnden för beredning av motionen.

Kommunstyrelsens beslut:

Kommunstyrelsen beslöt enligt förslag.

SOCN 74 §/26.10.2017

Ärendet behandlades av social- och omsorgsnämnden i 73 §.

Äldreomsorgschefens förslag:

Social- och omsorgsnämnden delger kommunstyrelsen beslut 73 §.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag.

§ 75 AVSLUTA STÖDTJÄNSTEN STÄDSERVICE

SOCN 75 §/26.10.2017

I nuläget finns stödtjänsten städservice bland hemservicens arbetsuppgifter i Saltvik. De flesta kommuner på Åland erbjuder inte denna service.

Hemservicen hjälper och stöder klienten att klara av dagliga sysslor i hemmet när funktionsförmågan försämrats pga. ålder, sjukdom eller handikapp. Hemservice finns även till för att minska social isolering. Hemservicen beviljas till personer som är beroende av att få hjälp och omvårdnad i hemmet. Till närvårdarnas arbetsuppgifter hör personlig omvårdnad, hygien, dusch, toalettbesök, på/avklädning, medicinhantering, följeslagarservice, hjälp med inköp och ärenden, bäddning, matservice, promenader, sysselsättning och social samvaro. Klienterna som vårdas hemma blir i allt sämre skick och kräver ofta stora omvårdnadsinsatser.

I nuläget finns många etablerade städfirmor på Åland. Klienten kan få momsfri socialservice om denne har nedsatt funktionsförmåga. Då kan klienten anlita en städfirma och få dra av 24 % moms samt hushållsavdraget på 50 %, vilket gör att servicen blir förmånlig för klienten.

Närvårdarna inom hemservicen får allt mer vårdtunga klienter med som kräver mera tid, vilket gör att sysslor så som städning blir lidande. Det kan även vara svårt att locka personal/närvårdare till hemservicen om deras arbetsuppgifter består av städning när de har en vårdutbildning som de vill få användning av.

Äldreomsorgschefen förslag:

Saltviks kommun avslutar stödtjänsten städservice och hänvisar klienterna till privata städfirmor istället.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag.

§ 76 ERGONOVA GUNGSTOLEN

SOCN 76 §/26.10.2017

Sunnanberg vårdhem har i en veckas tid gratis fått pröva Ergonova gungstolen. Gungstolen har tre automatiska program med försiktiga gungande rörelser, samt inbyggda högtalare i ryggstödet och en basvibration bakom korsryggen som ger en behaglig taktill stimulans. Den spelar även lugnande musik. Gungstolsterapi ska ha en positiv effekt för det mentala och fysiska välbefinnandet hos personer med demenssjukdom och har en lugnande effekt.

Personalen har prövat gungstolen på de flesta boende på Sunnanberg och har upplevt att de boende trivs bra i den. Personalen tycker att den skulle vara ett bra redskap i vården för att t.ex. lugna ner oroliga klienter.

De övriga institutionerna på Åland hyr gungstolen och är nöjda med den.

Äldreomsorgschefen visar broschyr samt ger prisuppgifter på mötet samt delger ett preliminärt avtal.

Äldreomsorgschefens förslag:

Social- och omsorgsnämnden föreslår att Saltviks kommun tecknar avtal för att hyra gungstolen samt för ärendet vidare till kommunstyrelsen.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag med tillägget att nämnden föreslår inför kommunstyrelsen att det årliga anslaget från Trivselfonden utökas så att hyreskostnaderna för gungstolen kan bekostas med medel från fonden.

§ 77 DELGIVNING AV TJÄNSTEMANNABESLUT/INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

SOCN 77 §/26.10.2017

Barnskydd:	§ CD 2170004
Cancerbidrag:	§ 7
Handikappservice:	§ 12-15
Moderskapsunderstöd:	§ 11-12
Utkomststöd:	§ U 2170124–2170130, UC 2170028–2170066
Barn tillsyn:	§ 2170018–2170023
Närståendevård:	§ -
Övriga:	§ -

Tjänstemannabesluten finns till påseende vid sammanträdet.

Socialsekreterarens förslag:

Social- och omsorgsnämnden antecknar tjänstemannabesluten till kännedom.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag.

§ 78 DELGIVNINGAR/INDIVID- OCH FAMILJEOMSORG

SOCN 78 §/26.10.2017

Kommunstyrelsen

KMST 246 §/16.10.2017 Elektronisk hantering av färdtjänsten

Ålands landskapsregering

Inbjudan till konferens 17 november 2017 "Kvinnors hälsa – fakta och myter"

Inbjudan till föreläsning 28 november 2017, projektet "Äldres psykiska ohälsa"

Socialsekreterarens förslag:

Social- och omsorgsnämnden antecknar delgivningarna till kännedom.

Social- och omsorgsnämndens beslut:

Social- och omsorgsnämnden beslöt enhälligt enligt förslag.

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE OCH BESVÄRSANVISNING**FÖRBUD ATT SÖKA ÄNDRING****Vad förbudet grundar sig på**

Eftersom nedan nämnda beslut endast gäller beredning eller verkställighet kan enligt 112 § kommunallagen rättelseyrkande inte framställas eller kommunalbesvär anföras över beslutet.

Paragrafer: §§ 69-72, 74, 76-78

Besvär kan inte anföras över nedan nämnda beslut, eftersom ett skriftligt rättelseyrkande enligt 110 § kommunallagen kan framställas över beslutet.

Paragrafer: §§ 66-68, 73, 75

Enligt 15 § FörvprocessL/annan lagstiftning kan besvär inte anföras över nedan nämnda beslut.

Paragrafer och grunden för besvärsförbudet:

LL om tjänstekollektivavtal 22/78 19§ "Tjänsteman får inte genom besvär söka ändring i myndighets beslut i ärende som avses i 2 § eller bringa det till handläggning genom anspråk på rättelse eller såsom förvaltningsstvemål, om han eller tjänstemannaförening har rätt att anhängiggöra ärendet vid arbetsdomstolen".

ANVISNING FÖR RÄTTELSEYRKANDE**Myndighet till vilken rättelseyrkande kan framställas samt tid för yrkande av rättelse**

Skriftligt rättelseyrkande får framställas av den som ett beslut avser eller den vars rätt, skyldighet eller fördel direkt påverkas av beslutet (part) samt av kommunmedlemmarna.

Myndighet hos vilken rättelse yrkas:

Social- och omsorgsnämnden i Saltvik
Saltviks kommun
Lillängs 14, Nääs
22320 Ödkarby

Paragrafer: §§ 66-68, 73, 75

Yrkandet skall framställas inom 14 dagar från delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt. I vardera fallet räknas inte framlägnings- eller delgivningsdagen med i besvärstiden.

Rättelseyrkandets innehåll

Av rättelseyrkandet skall framgå yrkandet och vad det grundar sig på. Yrkandet skall undertecknas av den som framställer det.

BESVÄRSANVISNING**KOMMUNALBESVÄR****Besvärsmyndighet och besvärstid**

I nedan nämnda beslut kan ändring sökas skriftligt genom besvär. Ändring i ett beslut med anledning av rättelseyrkanden kan sökas genom kommunalbesvär endast av den som framställt rättelseyrkandet. Om beslutet har ändrats med anledning av rättelseyrkandet, kan ändring i beslutet sökas genom kommunalbesvär också av den som är part eller av en kommunmedlem. Ett beslut får överklagas genom kommunalbesvär på den grunden att

1. beslutet tillkommit i felaktig ordning,
2. den myndighet som fattat beslutet har överskridit sina befogenheter eller
3. beslutet annars strider mot lag

Besvärsmyndighet är
Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 Mariehamn

Paragrafer:.

Besvärstid 30 dagar från dagen för delfåendet av beslutet. En part anses ha fått del av beslutet sju dagar efter dagen då brevet avsändes, om inte något annat påvisas. En kommunmedlem anses ha fått del av beslutet när protokollet har lagts fram offentligt.

Besvärstiden för beslut enligt byggnadslagen för landskapet Åland är 30 dagar och räknas från den dag då beslutet anslagits på den kommunala anslagstavlan. Beslutet är anslaget den .

FÖRVALTNINGSBESVÄR**Besvärsmyndighet och besvärstid**

Besvärsmyndighet är:

Ålands förvaltningsdomstol
PB 31, Torggatan 16
22101 Mariehamn

Paragrafer:

Besvärstid: 30 dagar från delfåendet av beslutet.

Besvärstiden för beslut enligt byggnadslagen för landskapet Åland är 30 dagar och räknas från den dag då beslutet anslagits på den kommunala anslagstavlan. Beslutet är anslaget den .
forts.

BESVÄRSANVISNING, forts**Besvärsskrift**

I besvärsskriften skall uppges

- ändringssökandens namn, yrke boningsort och postadress
- vilket beslut som överklagas
- vilka ändringar som yrkas i beslutet
- motiveringarna till att beslutet bör ändras

Besvärsskriften skall undertecknas av ändringssökanden själv eller av den som författat skriften. Om endast den som författat besvärsskriften undertecknar den, skall också hans yrke, boningsort och postadress anges.

Till besvärsskriften skall fogas det beslut som överklagas, i original eller som officiellt bestyrkt kopia, och intyg om den dag från vilken besvärstiden skall räknas.

Inlämnande av besvärshandlingarna

Besvärshandlingarna skall inlämnas till besvärsmyndigheten före besvärstidens utgång. Besvärshandlingarna kan även sändas med post eller genom bud, men i så fall på avsändarens eget ansvar. Handlingarna skall lämnas till posten i så god tid att de kommer fram innan besvärstiden går ut.

Avgift

Enligt lag om domstolsavgifter (FFS 1455/2015) uppbärs en rättegångsavgift på 250 euro av en ändringssökande i förvaltningsdomstolen.
